

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 30 augusti 2017

589/2017

Lag

om ändring av lagen om tillsyn över el- och naturgasmarknaden

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om tillsyn över el- och naturgasmarknaden (590/2013) 4 § 2 mom. och 6 § 2 mom., av dem 6 § 2 mom. sådant det lyder i lag 1432/2014,

ändras 2 § 2 punkten, 12 § 2 mom., 14 § 3 mom., 16 § 1 mom. 1 punkten underpunkterna j och k, 16 § 1 mom. 2 punkten, 16 § 2 mom., rubriken för 5 kap. samt 21–24, 36 och 37 §,

av dem 36 § sådan den lyder i lag 649/2014, och

fogas till 2 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 649/2014, en ny 2 a-punkt, till 16 § 1 mom. 1 punkten nya underpunkter l och m, till 16 § 1 mom. en ny 2 a-punkt samt till lagen nya 25 a och 25 b § som följer:

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på skötseln av de tillsyns- och kontrolluppgifter som åligger Energitillsynsmyndigheten enligt

2) naturgasmarknadslagen (587/2017) samt bestämmelser som utfärdats och myndighetsföreskrifter som meddelats med stöd av den,

2 a) lagen om åtskillnad av innehavare av överföringsnät för naturgas (588/2017),

12 §

Materiellrättslig grund för beslutet om fastställande

Ett beslut om fastställande som gäller en naturgasnätsinnehavare, en systemansvarig överföringsnätsinnehavare och en innehavare av en behandlingsanläggning för kondenserad naturgas ska basera sig på de grunder som föreskrivs i

1) naturgasmarknadslagen och bestämmelser som utfärdats med stöd av den,

2) lagen om åtskillnad av innehavare av överföringsnät för naturgas,

3) naturgasnätsförordningen och de förordningar och beslut om riktlinjer som kommissionen antagit med stöd av den,

4) de förordningar och beslut om riktlinjer som kommissionen antagit med stöd av naturgasmarknadsdirektivet,

RP 50/2017
EkUB 11/2017
RSv 83/2017

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 715/2009 (32009R0715); EUT L 211, 14.8.2009, s. 36
Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/73/EG (32009L0073); EUT L 211, 14.8.2009 s. 94

5) ett lagakraftvunnet beslut som gäller en överföringsnätsinnehavare och som har meddelats med stöd av artikel 8 i förordningen om en byrå för samarbete.

14 §

Energimarknadsverkets beslut efter tillsynsperioden

— — — — —

Energimyndigheten kan av vägande skäl på ansökan av en nätinnehavare förlänga den utjämningsperiod som avses i 1 mom. med högst fyra år. Förlängning ska alltid beviljas för den del av underskottet som nätinnehavaren inte har kunnat täcka i enlighet med 1 mom. på grund av en begränsning av höjningen av avgifter för överföring och distribution enligt 26 a § i elmarknadslagen eller 24 § i naturgasmarknadslagen.

16 §

Påföljdsavgift

En näringsidkare kan påföras en påföljdsavgift, om denne uppsåtligen eller av oaktsamhet

1) bryter mot eller underlåter att iaktta någon av följande bestämmelser i elmarknadslagen:

— — — — —

j) bestämmelserna i 73 eller 75 § om balansansvar och anmälningsskyldighet för parterna på elmarknaden eller nätinnehavarna,

k) bestämmelserna i 74 § om skyldigheter som gäller nätinnehavarnas eller de balansansvarigas balansavräkning,

l) bestämmelserna i 76 § om sekretess, tystnadsplikt och förbud mot utnyttjande, förutsatt att näringsidkaren är en juridisk person, eller

m) bestämmelserna i 77–80 eller 82 § om särredovisning av verksamheter,

2) bryter mot eller underlåter att iaktta någon av följande bestämmelser i naturgasmarknadslagen:

a) bestämmelsen i 14 § om skyldighet att utveckla nätet, om det är fråga om ett sådant väsentligt eller långvarigt brott mot eller en sådan väsentlig eller långvarig försummelse av en skyldighet, som Energimyndigheten genom ett beslut med stöd av 9 § har ålagt näringsidkaren att rätta till, om näringsidkaren har underlåtit att iaktta beslutet,

b) bestämmelserna i 13, 15–17, 20–23 eller 25 § om ordnande av tillträde till nätet och nättjänster eller prissättningen av nättjänsterna,

c) bestämmelserna i 29, 31, 32 eller 35 § om överföringsnätsinnehavarens uppgifter eller om skyldigheter i anslutning till dem,

d) bestämmelserna i 39 eller 46 § om distributionsnätsinnehavarens eller detaljförsäljarens fakturering,

e) bestämmelserna i 42 eller 44 § om leveransskyldighet eller skyldigheter i anslutning till den,

f) bestämmelserna i 43 § om bevarande av avtalsuppgifter,

g) bestämmelserna i 49 eller 53 § om utseende av innehavare av behandlingsanläggningar för kondenserad naturgas eller lagringsanläggningar och om anmälan om inledande av verksamhet,

h) bestämmelserna i 50 eller 51 § respektive 54 eller 55 § om systemet för tillträde till behandlingsanläggningar för kondenserad naturgas respektive lagringsanläggningar eller lagring av gas i rörledning, om ordnande av tillträde till anläggningar eller om prissättningen av tjänster,

i) bestämmelserna i 56 § om oberoende för innehavare av lagringsanläggningar,

- j) bestämmelserna i 57 eller 58 § om balansansvar eller anmälningsskyldighet för parterna på naturgasmarknaden eller nätinnehavarna,
- k) bestämmelserna i 59 § om sekretess och förbud mot utnyttjande, förutsatt att näringsidkaren är en juridisk person, eller
- l) bestämmelserna i 60–63 eller 65 § om särredovisning av verksamheter,
- 2 a) bryter mot eller underlåter att iaktta någon av följande bestämmelser i lagen om åtskillnad av innehavare av överföringsnät för naturgas:
 - a) bestämmelserna i 5 eller 6 § om skyldighet att anmäla en affärstransaktion eller åtgärd eller bestämmelserna i 10 § om förbud mot att genomföra en affärstransaktion eller vidta en åtgärd, eller
 - b) bestämmelserna i 14 § om överföringsnätsinnehavarens rätt att anskaffa och leverera naturgas,

Näringsidkaren kan påföras en påföljdsavgift om denna uppsåtligt eller av oaktsamhet bryter mot eller underlåter att iaktta någon av följande bestämmelser i naturgasnätförordningen:

- 1) bestämmelserna i artikel 13 eller 14 om avgifter för eller tjänster i samband med tillträde till nätet,
 - 2) bestämmelserna i artikel 15 om tjänster i samband med tillträde till nätet när det gäller lagringsanläggningar eller behandlingsanläggningar för kondenserad naturgas,
 - 3) bestämmelserna i artikel 16 eller 17 om principerna för mekanismerna för kapacitetstilldelning eller förfarandena för hantering av överbelastning när det gäller överföringsnätsinnehavare eller lagringsanläggningar eller behandlingsanläggningar för kondenserad naturgas,
 - 4) bestämmelserna i artikel 18 eller 19 om kraven på transparens när det gäller överföringsnätsinnehavare eller lagringsanläggningar eller behandlingsanläggningar för kondenserad naturgas,
 - 5) bestämmelserna i artikel 20 om bevarande av information,
 - 6) bestämmelserna i artikel 21 om balansregler eller avgifter för obalans,
 - 7) bestämmelserna i artikel 22 om handel med kapacitetsrättigheter,
 - 8) bestämmelserna i bilaga 1 om tjänster för tillträde till nätet för tredje part, kapacitetstilldelning, överbelastningshantering eller transparens i fråga om den information som krävs för tillträde till nätet, eller
 - 9) bestämmelserna i en förordning eller ett beslut om riktlinjer som kommissionen antagit med stöd av artikel 23.
-

5 kap.

Energimyndighetens tillsyn över koncessioner och marknadsrelaterade tillstånd

21 §

Kapitlets tillämpningsområde

Bestämmelserna i detta kapitel ska tillämpas på den tillsyn över koncessioner och marknadsrelaterade tillstånd som hör till Energimyndigheten.

Beslut av Energimyndigheten eller arbets- och näringsministeriet som hör till tillsynen över koncessioner är

- 1) beslut i ärenden som gäller elnätstillstånd eller naturgasnätstillstånd,
- 2) beslut i ärenden som gäller projektstillstånd för byggande av elledningar eller naturgasrör,

3) beslut i ärenden som gäller utseende av innehavare av behandlingsanläggningar för kondenserad naturgas eller lagringsanläggningar för naturgas.

Beslut av Energimyndigheten som hör till tillsynen över marknadsrelaterade tillstånd är

1) beslut som gäller tillstånd, fastställande eller avvikelse som inte omfattas av tillsynen över koncessioner och som myndigheten har fattat med stöd av elmarknadslagen eller naturgasmarknadslagen,

2) beslut som gäller tillstånd, fastställande eller avvikelse som myndigheten har fattat i egenskap av nationell tillsynsmyndighet med stöd av den unionslagstiftning som avses i 2 §,

3) beslut som gäller tillstånd, fastställande eller avvikelse som myndigheten har fattat med stöd av lagen om åtskillnad av innehavare av överföringsnät för naturgas.

22 §

Energimyndighetens allmänna behörighet när det gäller tillsyn över koncessioner

Om någon bedriver tillståndspliktig el- eller naturgasnätsverksamhet utan sådant tillstånd som krävs eller försummar sin skyldighet att anmäla en innehavare av en behandlingsanläggning för kondenserad naturgas eller en lagringsanläggning för naturgas eller, om den som är föremål för tillsyn över koncessioner inte uppfyller förutsättningarna för beviljande av koncessionen eller bryter mot eller försummar att iaktta villkoren i ett beslut inom ramen för tillsynen över koncessioner, ska Energimyndigheten förplikta verksamhetsutövaren att rätta sin förseelse eller försummelse. I beslutet kan det bestämmas hur förseelsen eller försummelsen ska rättas.

23 §

Återkallande av ett elnätstillstånd eller naturgasnätstillstånd

Energimyndigheten kan återkalla ett elnätstillstånd, naturgasnätstillstånd eller en befrielse eller ett undantagslov som avses i 12 § i elmarknadslagen eller 11 § i naturgasmarknadslagen, om

1) tillståndshavaren upphör med nätverksamheten,

2) tillståndshavaren inte längre uppfyller förutsättningarna för beviljande av tillstånd,

3) tillståndshavaren upprepade gånger och i väsentlig grad bryter mot tillståndsvillkoren, elmarknadslagen eller naturgasmarknadslagen eller bestämmelser som utfärdats med stöd av dem, elhandelsförordningen eller en förordning eller ett beslut om riktlinjer som kommissionen antagit med stöd av den eller mot en förordning eller ett beslut om riktlinjer som kommissionen antagit med stöd av el- eller naturgasmarknadsdirektivet, och den varning som i förväg getts tillståndshavaren om att tillståndet kommer att återkallas inte har lett till att bristerna i verksamheten har rättats till,

4) tillståndshavaren upprepade gånger och i väsentlig grad bryter mot naturgasnätsförordningen eller en förordning eller ett beslut om riktlinjer som kommissionen antagit med stöd av den, till de delar de ska tillämpas i Finland, och den varning som i förväg getts tillståndshavaren om att tillståndet kommer att återkallas inte har lett till att bristerna i verksamheten har rättats till, eller

5) tillståndshavaren upprepade gånger och i väsentlig grad bryter mot bestämmelserna i lagen om åtskillnad av innehavare av överföringsnät för naturgas, och den varning som i förväg getts tillståndshavaren om att tillståndet kommer att återkallas inte har lett till att bristerna i verksamheten har rättats till.

24 §

Åtgärder med anledning av återkallande av ett elnätstillstånd eller naturgasnätstillstånd

Om ett elnätstillstånd eller naturgasnätstillstånd eller en befrielse enligt 12 § i elmarknadslagen eller 11 § i naturgasmarknadslagen återkallas, ska Energimyndigheten vid behov besluta om de åtgärder som ska vidtas för att upprätthålla nätverksamheten i fråga.

Om det inte avtalas om överföring av elnätet eller naturgasnätet till en annan nätinnehavare, kan Energimyndigheten besluta om överföring av nättillståndet och inlösning av nätet mot full ersättning. I fråga om grunderna för ersättningen och hur den bestäms ska det som föreskrivs om inlösningsförfarandet och inlösningsersättning i lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter (603/1977) iakttas.

25 a §

Energimyndighetens allmänna behörighet när det gäller tillsyn över marknadsrelaterade tillstånd

Om den som är föremål för tillsyn över marknadsrelaterade tillstånd inte uppfyller förutsättningarna för beviljande av tillståndet eller bryter mot eller försummar att iakttä villkoren i ett beslut inom ramen för tillsynen, ska Energimyndigheten förplikta den som är föremål för tillsynen att rätta sin förseelse eller försummelse. I beslutet kan det bestämmas hur förseelsen eller försummelsen ska rättas.

25 b §

Ändring och återkallande av tillstånd som hör till tillsynen över marknadsrelaterade tillstånd

Beslut som hör till tillsynen över marknadsrelaterade tillstånd och som gäller tillstånd, fastställande eller avvikelser eller dess villkor får ändras på Energimyndighetens initiativ, om det finns grund för ändringen enligt 13 § 1 mom.

Energimyndigheten kan återkalla ett beslut som hör till tillsynen över marknadsrelaterade tillstånd och som gäller tillstånd, fastställande eller avvikelser

- 1) om den som beslutet gäller inte längre uppfyller villkoren för beslutet,
- 2) om den som beslutet gäller upprepade gånger och i väsentlig grad bryter mot villkoren för beslutet, och den varning som i förväg getts om att beslutet kommer att återkallas inte har lett till att bristerna i verksamheten har rättats till.

36 §

Sökande av ändring i Energimyndighetens beslut

Ändring i beslut som Energimyndigheten har meddelat med stöd av 3 och 4 kap. samt 25 a och 25 b §, i beslut som Energimyndigheten i egenskap av nationell energitillsynsmyndighet har meddelat med stöd av den unionslagstiftning som avses i 2 § och i Energimyndighetens beslut om att avvisa ett ärende som avses i de bestämmelser som nämns ovan får sökas genom besvär hos marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Bestämmelser om behandlingen av ärenden vid marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen.

Andra beslut som Energimyndigheten har meddelat än sådana som avses i 1 mom. får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

Beslut av Energimyndigheten om att utföra granskningar eller ge handräckning får inte överklagas genom separata besvär.

Sökande av ändring i beslut av förvaltningsdomstolen eller marknadsdomstolen

Ändring i beslut som förvaltningsdomstolen eller marknadsdomstolen har meddelat med stöd av denna lag får sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Förvaltningsdomstolens beslut får överklagas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd enligt 13 § i förvaltningsprocesslagen. Marknadsdomstolens beslut med anledning av besvär som anförts i fråga om ett beslut som Energimyndigheten meddelat med stöd av 10, 11, 13 eller 14 § ska iakttas trots besvär, om inte högsta förvaltningsdomstolen bestämmer något annat.

Energimyndigheten har rätt att genom besvär söka ändring i ett beslut som marknadsdomstolen har meddelat i fråga om Energimyndighetens framställning om påförande av påföljdsavgift eller genom vilket fullföljdsdomstolen har upphävt eller ändrat ett beslut av Energimyndigheten.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2018. Dock träder 2 § 2 a-punkten, 12 § 2 mom., 16 § 1 mom. 2 a-punkten och 2 mom., 21 § 3 mom. 3 punkten och 23 § 5 punkten i kraft först den 1 januari 2020.

Vid sökande av ändring i förvaltningsbeslut som meddelats före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Helsingfors den 25 augusti 2017

Republikens President

Sauli Niinistö

Bostads-, energi- och miljöminister Kimmo Tiilikainen